

לכות נשמת רבנו
רבי יצחק אבוחסירא זצוק"ל

גיליון 899

העלון התורני השבועי

מלאך התורה

יב אלול התשפ"ה

5.9.2025

פרשת כי תצא

הפטרה: רוני עקרה

לרפואת ולהצלחת אבי היקר מאיר בן מסעודה

להצלחת חיילנו ולהשבת כל חטופינו!

לב הפרשה

העלון מוקדש לרפואת ידידנו היקר אילן בן מזל שזכות זיכוי הרבים תעמוד לו, שיזכה לבריאות איתנה ולבשורות טובות.

השבוע פרשת "כי תצא" שהיא הפרשה השישית בספר דברים. הפרשה ממשיכה בפירוט החוקים והכללים שניתנו לעם ישראל לפני כניסתו לארץ. בפרשה יש כ-72 מצוות מתוך 613 המצוות בתורה (הכי הרבה מכל הפרשות) מצוות אלו עוסקות בחיי היום יום, במוסר ובסדר חברתי; "הלכות מלחמה" ודיני ירושה ממשיך עם ניתוח היחסים בין אדם לחברו ובין אדם אל החי והפרשה מסיימת ביחסים שבין איש ואשתו. מחיית עמלק "פרשת השבוע מסיימת בתזכורת את אשר עשה עמלק לבני-ישראל כשיצאו ממצרים, ובציווי להכרית את זכרם.

אם יש לכם חמור ושור, התורה בפרשת השבוע אוסרת לחרוש עמהם יחד, "לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו". והשאלה היא – למה? מה הבעיה עם זה? למי זה מפריע? מה אכפת לתורה איך אני חורש? ישנם שני טעמים:

א. הכוחות של השור והחמור לא שווים, האחד חזק יותר מהשני. ממילא, משהו מהם הולך לסבול פה – או החזק, שיצטרך לשאת את רוב העבודה, או החלש, שיצטרך לעמוד בקצב של החזק. כדי לא לצער את מי מהם, אל תחרוש עם שור וחמור יחד. יפה, בהחלט מתחשב. יש פה הגיון. אבל ישנו טעם נוסף, ופה לכאורה הייתי חושב שההגיון לא מסתדר:

ב. לא בכדי התורה כתבה "שור וחמור". השור הוא מעלה גירה – כלומר הוא בולע את האוכל שלו מבלי ללעוס, ולאחר זמן מעלה אותו חזרה ומתחיל ללעוס אותו. החמור לעומתו, אינו מעלה גרה. עכשיו נאמר שבעל החווה יוצא לחרושה בשעה 08:00 בבוקר. בשעה 07:00 הוא מאכיל את הבהמות, את השור ואת החמור. החמור לועס, בולע ומסיים את ארוחתו. השור, כיוון שהוא מעלה גרה, רק בלע את האוכל, ולא התחיל ללעוס. שניהם יוצאים לחרושה. פתאום, בשעה 08:30, תוך כדי ששניהם צמודים בחרושה אחד לשני, השור נזכר: יש לי בבטן אוכל! הוא מעלה אותו בתהליך העלאת הגרה, ומתחיל ללעוס. החמור, לצדו, קולט – ה"י, מאיפה יש לו אוכל? בעל החווה מצ'פר אותו מהצד? רק בגלל שאני חמור מפלים אותי? וממילא החמור יצטער.

אומרת התורה, אסור לך לחרוש עם שור וחמור יחדיו, כדי שלא לגרום לחמור להצטער! אתם מבינים מה שכתוב פה? אני בתור בעל חווה הייתי אומר – "זו הבעיה של החמור עם הדמיונות שלו..."

התורה מלמדת אותנו רגישות. ואם כך לבעלי חיים, כל שכן לבני אדם. כמה צריך להיזהר שלא לצער מישהו אחר, גם אם זה בא על חשבונך, וגם אם אתה אומר לעצמך – אלה השיגעונות שלה או שלו, שישתדרו...

מצד שני, לא תמיד מתכוונים לצער אתכם. סיפרה בחורה אחת: ראיתי איזו שכנה שלי, שירדה למכולת כשכולה מרוחה בקרם, אמרתי לה: "יש לך קרם על הפנים", והיא אמרה לי: "עלק על הפנים, 700 שקל עלה לי...!!!"

לא תמיד רוצים ברעתכם או מזלזלים בכם. נסו להבין מה השיעור האמיתי שאתם צריכים ללמוד פה. שנזכה לפתח רגישות מצד אחד וחסינות מצד שני, ונחיה כולנו באהבה, הבנה, שלום ורעות.

ראש השנה

מדוע ראש השנה נקבע לשני ימים משא"כ בשאר החגים שבארץ ישראל ישנו יום טוב אחד בלבד, ואילו בחו"ל יש יום טוב שני הנקרא "יו"ט שני של גלויות" בכל החגים? לפי שחכמים היו בבית הדין קובעים את החודש ע"פ עדים המעידים שראו את הלבנה, ואז היו שולחים ומודיעים לכל קהילות ישראל בכל מקום שהם קידשו את החודש, או שעברו את החודש הקודם, ולפי זה היו יודעים אימתי לקיים את החג שבאותו חודש. ומכיוון שבחו"ל יש מקומות הרחוקים מבית דין, שלוחי בית הדין לא היו יכולים להגיע אצלם מראש חודש עד יום טוב כדי להודיעם באיזה יום נקבע החודש, אם ביום שלושים אם ביום שלושים ואחד, תיקנו שיעשו שני ימים יום טוב מספק. וראש השנה מכיוון שהוא בתחילת החודש אז אפילו בארץ ישראל לא היו מספיקים להודיע אם עיברו את החודש או לא, לפיכך גם בארץ ישראל נוהגים שני ימים ראש השנה מספק, ואף שהיום יש לנו לוח שנה קבוע ומסודר, תקנת חכמים נשארה במקומה.

לזיווג הגון ולהצלחה לעידו בן אביבה למשפחת חיים

להצלחת דוד בן זהבה מרציאנו וכל משפחתו

זמני השבת

18:40	כניסת שבת
19:32	צאת שבת
20:18	רבנו תם

לעילוי נשמת

מזל בת אסתר הדר
אשר ויעקב בן מסעודה אבוזגלו
יהודית בת טרז אלבחרי
יהודית גלילה בת זהבה למשפחת מרציאנו
יצחק זאדא בן אסתר

העלון מוקדש

להצלחה ולזיווג הגון נטלי תהילה בת אירית.
להצלחת אלון דוד למשפחת גוזלן
לרפואת שמחה בת חנה.

"כי תצא למלחמה על אויבך"

על המלחמה הקשה מכולן, מלחמת היצר, אמר רבי נחמן מברסלב משל נפלא: אדם אחד עשה דרכו אל ביתו בשובו ממסע ארוך. לפתע, בעיקול הדרך, התנפל עליו שודד וביקש ליטול את נפשו. התחנן האיש לפני השודד שיקח את כספו שבאמתחתו ויניח לו לנפשו. זיק של רחמים ניצת בלב השודד האכזר והוא נאות להשאיר לאומלל את חייו כשלל. את צרור הכסף נטל ושם באוכף סוסו. בקשה לי אליך - פנה האיש אל השודד - כסף זה שלקחת ממני אינו שלי, על כן עשה נא עמי חסד ותירה כדור אחד בכובעי כדי שתהיה לי הוכחה חותכת לכך כי הכסף אכן נגזל ממני ולא מעלתי בו כלל. הסכים השודד לבקשה טען את רובהו וירה כדור אל כובעו של האיש. הכדור פילח את הכובע ועשה בו נקב מפולש. אנה ממך - הוסיף האיש וביקש - נקוב נא גם מספר חורים במעיל שלי... הסכים השודד וירה אל המעיל אלא שאחרי מספר יריות לא נותרו ברובה כדורים... כאשר ראה האיש כן התנפל על השודד, התגבר עליו ונטל את צרור כספו בחזרה! ממש כך - אמר רבי נחמן - על האדם להילחם את מלחמת היצר המבקש ליטול את כל אשר לו ולהציגו ככלי ריק, יחבל האדם תחבולות ויתגבר על יצרו. כמו שנאמר (משלי כ"ד, ו'): "כי בתחבולות תעשה לך מלחמה".

"כי את הבכר בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים"

הגמרא בבא בתרא אומרת, אמר רב חסדא, בת תחילה סימן יפה לבנים. מדוע הוא סימן יפה? בפשטות הכוונה שאם נולדה בת תחילה הרי הוא סימן יפה שאח"כ יולדו בנים. המהרש"א מבאר, התורה מצווה לתת לבן בכור פי שנים בכל אשר ימצא לו, כל זה דווקא בבן, אבל אם נולדה בת, כל הבנים מתחלקים בירושה שווה בשווה. יוצא איפה, שהולדתה של בת בכורה, משכינה שלום בין האחים, שכולם מתחלקים בשווה ואין עינו של האחד צרה באחיו, וזהו "סימן יפה". בספר "פניני קדם" מסביר מדוע בת תחילה סימן יפה לבנים, כי בת גדולה עוזרת לאמה בגידול אחיה הקטנים, ותעשה זאת על הצד הטוב ביותר, כי היא יודעת את הכלל "רוב בנים דומים לאחי האם", וכשיבררו בשידוכין עליה, יבררו אצל האחים שלה, ולכן היא מתאמצת בגידול ושיפור אחיה. הטעם שהבכור נוטל פי שנים, כותב ה"חזקוני", כיון שמעיקר הדין היה צ"ל העבודה בביהמ"ק ע"י הבכורות, וכן גם יהיה לעתיד לבוא, וכדי שהבכור יהיה פנוי לעבודה בביהמ"ק, ציוה ה' לתת לו פי שנים, שלא יהיה לו דאגות של פרנסה וכדו', וכמו שהתורה צוה לתת לכהנים וללוויים, תרומות ומעשרות, כדי שיהא ליבם פנוי לעבודה בביהמ"ק.

מדוע נאמר - 'ותפשו בו' ולא נאמר - 'ותפשו אותו'? נוכל לומר רעיון נוסף בדבר, שהבעיה נוצרה בגלל קשר לקוי עם הבן וריחוק ממנו. והתורה רצתה לקרב ביניהם ע"י מגע פיסי, ולכן נאמר - 'ותפשו בו', שיחזיקו בו, מעין חיבוק, ובזה יתהדק הקשר ביניהם. ואולי גם, שיחפשו בו מעלות שיש בו, כי בכל אחד גם אם יש בו הרבה חסרונות, לא יתכן שלא יהיו בו גם מעלות, ואותן הם צריכים לתפוס ולא את החסרונות, וזו המשמעות של - 'ותפשו בו' שיתפסו בו את המעלות שבו.

הלכה הרב נתנאל בן הרוש

קביעת גדרים בימי הסליחות בלימוד התורה

כבר הזכרנו בהלכות קודמות, את דברי רבותינו האחרונים, ומרן רבינו הקדוש רבי עובדיה יוסף זצ"ל, שהעיקר בזמנינו בימי אלול ועשרת ימי תשובה, לעשות תשובה על חטאיו, ואין העיקר להתענות ולקרוא כמה פעמים ספר תהלים, ולהרבות באמירת תחנונים, אלא לעשות תשובה ממש, לפשפש במעשיו, ולתקן את דרכיו, ואז תהיה תועלת גם באמירת תחנונים וכדומה. אמר דוד המלך עליו השלום, "אין אני מתיירא מעבירות שהן חמורות, כי הן חמורות, וממה אני מתיירא? מעבירות קלות, שהן קלות. כלומר, אמר דוד המלך, מהעבירות החמורות, איני צריך להרחיק את עצמי, כי יודע אני שהן חמורות ולא אחטא בהן, אבל אני מתיירא מן העבירות הקלות, המביאות את האדם לעבירות חמורות. וביאר הגאון רבינו יהונתן איבשיץ זצ"ל בספרו יערות דבש, שהרי ברור לכל אדם ירא ה', שלא יחטא חס ושלום בעון חמור, כגון איסור אשת איש, והדבר אינו עולה בלבו כלל, רק בתחילה נכשל בהסתכלות אסורה, ואומר בלבו שאין זה איסור גדול כל כך, ומה בכך שהוא מביט ביופיה, ואחר כך נכשל בדיבור דברים של שטות, וגם כזה אומר בלבו, שלא יבא לידי מכשול. עד שבסופו של דבר הוא נכשל בעברה היותר חמורה שבתורה. וזו הכוונה שהוא מתיירא מעבירות קלות, שמהעבירה החמורה אינו מתיירא, שמתחילה לא עלה על לב אדם להכשל בה, רק מן העבירה הקלה הוא בא לידי החמורה. לכן צריך אדם כל ימי חייו, ובפרט בימים אלה, להכין לעצמו גדרים גדרים, מאיזה עון עליו להתרחק, בכדי שלא יבא לידי מכשול. ויתבונן איזה דבר הוא המביא לפח העוונות, ויתרחק ממנו. (ואם יש לו בביתו חיבור לאינטרנט שאינו מסונן, יראה לעשות סינון כראוי, שלא יבא לידי מכשול).

ובאמת שאי אפשר להמלט לגמרי מן היצר הרע, אם לא על ידי לימוד התורה, שמי שהוא קשור בתורה, שקובע עצמו לשמוע בכל יום שיעור תורה, או לימוד בחברותא וכדומה, על ידי זה הוא נשמר מכל חטא, ולעולם אינו נוטה מדרך ה'. וכתב רבינו יהונתן איבשיץ, שלא רק האנשים, עליהם לקבוע עת בכל יום ללימוד תורה, אלא גם הנשים, עליהן לקבוע עצמם לאיזה לימוד באיזה זמן, מאיזה ספר מוסר (כמו ספר פלא יועץ וכדומה), וזה יהיה לאדם ממש כחומה בצורה שלא בקל ילכדו היצר הרע.

מלתא רבדיוחא

5 אנשים נוסעים באיילון : השמאלי נכנס בדרך השלום, הדתי נכנס בהלכה, הסטודנט נכנס באוניברסיטה, העולה החדש נכנס בקיבוץ גלויות, והאישה נכנסת ברכב שלפניה.. ☺

חסיד אחד אמר לרבו שאינו יכול ללכת לבית הכנסת בגלל שהוא פתוח בשבת